

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԵՆ  
ՏՈՎԱԶՆԵՒՍ ՀԱՆՆԱԶԱՐ

ԽՐԱԳՐԱՏՈՒՆ

ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱՏԻՍ, ԷՍԿԻ ՊԱՆՔ ՕՍՏԱՆԻ

Ստանդարտացրած և ստանդարտացրած  
կապի զարգացում

Bureaux du Journal HAÏRÉNIK

GALATA, ancien local de la BANQUE IMP. OTT.  
CONSTANTINOPLE

10 ՓԱՐԱՅ

ՕՐԱԳԻՐ

10 ՓԱՐԱՅ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

| ԱՎԱՅՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ    |     |     |       |
|---------------------|-----|-----|-------|
| Պոլսի համար         | 300 | 75  | Մեքիս |
| Գաղաթղթեր           | 150 | 40  | Մեքիս |
| Փոստական            | 300 | 100 | Մեքիս |
| Փոստական            | 150 | 50  | Մեքիս |
| Փոստական            | 75  | 25  | Մեքիս |
| Օսմանյան կրթություն | 300 | 25  | Փրանք |
| Փոստական            | 300 | 10  | Փրանք |

Թղթատարի ծախքը Թուրքիայի փոստային գործակալության կողմից 115 դրամ փոստային փողով 100 դրամի տեղի

غله ده اسكي باق عانيده  
ميرنك غزه نسی اداره سنه

ՖԱՐԱՅԻ ԱՐԲԱՍԱԿԱՆՆԵՐ ՈՐՆ  
ՄԵԿ ԶԱՆԹԱՆԱԿԸ

Մարկոսի հարստությունը 100 ոսկի է, իսկ Արգարինը՝ 1000 ոսկի է։ Երկուսն ալ ճերմակեղենի պես ունենալուն կ'երթան միմյանց տեսակ ամերիկացիներին մեկ թով կը գնեն և վաճառակալը իւրաքանչիւրին ալ թովը 100 ոսկին դրուշ կը ծախէ, որովհետեւ չի կրնար տալ աւելի վարձը։ Արգ, միտք բերենք որ այդ կերպակերպին մէկ թովին համար, վաճառակալները, երբ զայն Անգլիայէն Պոլիս բերել տուաւ, վճարեց մարտի տուրք մը, զոր, հաշուի դիւրութեան համար, համարենք 100 ին 10 դրուշ։ Ամէն մարդ գիտէ որ վաճառակալները չի քաշեր ինքը այդ 10 դրուշի մարքը, այլ կը բարդէ զայն իր ծախած ապրանքին գինին վրայ։ Հետեւաբար երբ Մարկոս ու Արգար գնեցին մէկ թով, իրենք են որ անուշակի կերպով վճարած եղան իւրաքանչիւր թովին 10 դրուշի մարքը։ Ըսենք անցողաբար թէ այս պէս անուշակի ճամբով վճարուած ըլլալուն պատճառաւ՝ մարտի տուրքը տնտեսագետներուն կողմէն կը կոչուի անուշակի տուրք, եւ այսպիսի անուշակի տուրքեր լատ կան արդէն ամէն մէկ երկրի մէջ։

Ինչորք սակայն հոգ չէ, այլ ուրիշ տեղ Վերը ըսինք որ Մարկոսի հարստութիւնը 100 ոսկիի կ'երթայ, իսկ Արգարինը 1000ի, այսինքն տասը անգամ աւելի մեծ բուսակ մը։ Եւ սակայն, Մարկոս եւ Արգար իրար մարտի տուրք նոյն գումարը (10 դրուշ) վճարեցին։ Մէկը չըսաւ Արգարին։

Արգար, դուն Մարկոսէն տասը անգամ աւելի հարուստ ես, հետեւաբար դուն Մարկոսին վճարած տուրքէն տասը անգամ աւելին վճարելու ես, այսինքն 100 դրուշ մարք։

Կամ թէ՛  
—Մարկոսը քենէ 10 անգամ նուազ հարուստ է, հետեւաբար Մարկոսը քու տուածէդ տասը անգամ նուազ վճարելու է, այսինքն 10 դրուշ մարք։

Այսպիսի բան մտքերնէդ անշուքած չունիք, անաշուք չէ, ընթերցողներ։

Անցնինք ուրիշ օրինակի մը։ Մարկոս կը գնէ 100 ոսկինոց տուն մը եւ Արգար ալ կը գնէ 1000 ոսկինոց տուն մը։ Փոխանցուի տուրք մը կայ վճարուելիք, որ 100ին ենթադրուի թէ 10 է և հետեւաբար 100 ոսկինոց տուն մը համար վճարուեցաւ 10 ոսկի տուրք եւ 1000 ոսկինոցին համար ալ 100 ոսկի։

Այս երկու օրինակներուն մէջ տեսնուածը այն է թէ տուրք մը տուրքին ենթարկուած ապրանքին գնին վրայէն անփոփոխ առհասարակ մը համեմատութեամբ կ'ուճուի։

Երբ մը համեմատութեամբ կ'ուճուի տուրքը, արտաքին յարձակումներու, համաճարակ հիւանդութիւններու եւ այլ նմանօրինակ աղէտներու դէմ։ Արգ, երբ կառավարութիւնը կը պահանջէ այլ եւ այլ չարիքներու դէմ 100 ոսկինոց տուն մը եւ 10,000 ոսկինոց տուրք մը, յայտնի բան է թէ մատուցած կ'ըլլայ ծառայութիւն մը։ Այս պետական ծառայութիւնէն կ'օգտուին թէ՛ 100 ոսկինոց տանը տէրը եւ թէ՛ 10,000 ոսկինոց տանը տէրը, բայց ինչ քանակութեամբ և երկու կառավարութիւնները միմեկին համեմատութեամբ։ Ո՛չ։ Երբ մարդը տուրքը որ կը ծանրանայ 1000 ոսկինոց դրուշի մը վրայ, կ'ըլլէ հարկերին 8ի կամ 10ի 20,000 ոսկինոց գործի մը պարագային մէջ։

Երբ ժառանգորդը մեռնողին զաւակն է՝ կը վճարէ իր ժառանգական տուրքը ստացածին 100ին 2ը։ Այդ 100ին 2 ժառանգական տուրքը կը բարձրանայ 100ին 15ի, զոր օրինակ, եթէ ժառանգորդը հեռուոր աղջկան մըն է։ Ահա, երբ տուրքին առհարարը փոփոխութիւններ կը կրէ, այն աւանդ կ'ըսուի թէ տուրք յառաջատուական է։ Հարկ չի կայ այլ եւս յիշեցնել թէ համեմատական տուրքի սկզբունքով, ժառանգական տուրքը պիտի մնար միշտ եւ ամենուն նկատմամբ 100ին 2, ժառանգորդը կ'ուճէ որդին ըլլար կ'ուճէ հեռուոր աղջկան, ժառանգուած գումարը կ'ուճէ՝ 100 ոսկի ըլլայ կ'ուճէ՝ մէկ միլիոն ոսկի։

Արգար, այդպիսի օգտակար սկզբունք մըն է տուրքին յառաջատուութիւնը, արգարք փաստաւոր է համեմատականութիւնը որ ժառանգորդի արմատականները չընեն զեղեն ի վեր ընդունուած գործադրուած այդ յարգելի եւ պատկառելի սկզբունքը եւս ժառանգութեան պարագային մէջ բուրժուարի շնչեցնել, յառաջով որ այս նոր սկզբունքը պիտի մոյցնեն տաւ կառավարութիւնը։ Այս տեսակ տուրքերուն մէջ։ Այս տեսակ տուրքի հարցին վրայ 1872էն ի վեր ժառանգորդի երեւոյթութիւնը կը վիճեն, ոչ թէ ամէն օր բնականաբար, այլ երբ կարգը կուգար։ Ասկէ կ'ընենք հետեւեցնել թէ մէկ կողմէ հին կանոնը պահպանուի, միւս կողմէ նոր սկզբունքը ընդարձակուի տալու համար ո՛րքան ճիշդ եւ շանքեր թափուեցան։ Այսպիսի սկզբունքի կոխմանը հին առթիւն է որ երեւան կուգան հին գումար-գումարները եւ յառաջ գումարները իրարու դէմ ախոյեան։

Բայց նախ գիտնանք թէ ինչ է տուրքը։  
Տուրքը հնարուած է որպէս զի անոր հասոյթներով պետութիւնը կարող ըլլայ ոստիկաններով, բանակներով, գիտականներով եւ

նախկին ինչքը կեանքը պահպանելու գործերու, արտաքին յարձակումներու, համաճարակ հիւանդութիւններու եւ այլ նմանօրինակ աղէտներու դէմ։ Արգ, երբ կառավարութիւնը կը պահանջէ այլ եւ այլ չարիքներու դէմ 100 ոսկինոց տուն մը եւ 10,000 ոսկինոց տուրք մը, յայտնի բան է թէ մատուցած կ'ըլլայ ծառայութիւն մը։ Այս պետական ծառայութիւնէն կ'օգտուին թէ՛ 100 ոսկինոց տանը տէրը եւ թէ՛ 10,000 ոսկինոց տանը տէրը, բայց ինչ քանակութեամբ և երկու կառավարութիւնները միմեկին համեմատութեամբ։ Ո՛չ։ Երբ մարդը տուրքը որ կը ծանրանայ 1000 ոսկինոց դրուշի մը վրայ, կ'ըլլէ հարկերին 8ի կամ 10ի 20,000 ոսկինոց գործի մը պարագային մէջ։

Երբ ժառանգորդը մեռնողին զաւակն է՝ կը վճարէ իր ժառանգական տուրքը ստացածին 100ին 2ը։ Այդ 100ին 2 ժառանգական տուրքը կը բարձրանայ 100ին 15ի, զոր օրինակ, եթէ ժառանգորդը հեռուոր աղջկան մըն է։ Ահա, երբ տուրքին առհարարը փոփոխութիւններ կը կրէ, այն աւանդ կ'ըսուի թէ տուրք յառաջատուական է։ Հարկ չի կայ այլ եւս յիշեցնել թէ համեմատական տուրքի սկզբունքով, ժառանգական տուրքը պիտի մնար միշտ եւ ամենուն նկատմամբ 100ին 2, ժառանգորդը կ'ուճէ որդին ըլլար կ'ուճէ հեռուոր աղջկան, ժառանգուած գումարը կ'ուճէ՝ 100 ոսկի ըլլայ կ'ուճէ՝ մէկ միլիոն ոսկի։

Չէ՛ կարելի ըսել Մարկոսին։  
—Պէտք ունիք, դուն ալ այդպիսիքն ըսել։  
Կարելի չէ ըսել որովհետեւ այդ մարդը պէտք ունի, չի կրնար առանց չափիկ կամ վարտիքի ապրիլ։ Անհրաժեշտ պէտք մըն է, ոչ թէ զարդարանք։ Ո՛րքան այսպիսի է՝ ական ինչքեր կան որ գնելու ըստիպուած ենք։

Ահա մէկ երկու նկատումներ որոնք ամէն անկողնեան կալ մարդու մտքին առջի պիտի հրեւան հիմնաւոր եւ ճշմարիտ։ Ուրիշները համեմատական տուրքի դէմ ունեն չափ մը առակութիւններ որոնք հոս իրենց տեղը չպիտի գտնէին։

Ամենէն մեծ օգուտը որ կը սպասեն յառաջատուութեան ըսկզբունքէն, այն է թէ տուրքին բեռը այդ միջոցով աւելի պիտի ծանրանայ ունեւորին քան չունեւորին վրայ։ Փրանսական նախարարութիւնը ընդարձակ տուրք յառաջատուութիւնը ժառանգական ինքնիշխանութեան մասին։ Արտով, պիտի մեծ բաժին մը կորցնէ Լեզուտի նման ժառանգութիւնները որոնք 4-5 միլիոն ոսկի կը հաս-

նին։ Տուրքի ձեւին տակ առնուած այդ բաժինը պիտի ծառայէ թեթեւեղութեան այն տուրքերը որոնց տակ կ'ընկնին չունեւոր զաւակարդը, զիւղացին եւ այլն։ Հնաւանդ կարգուսարքին կողմնակից Փրանսացիներուն երկիւղն ալ այս է թէ արմատականները անգամ մը այս սկզբունքը Փրանսայի ժառանգական գործերուն մէջ մտնեցնել յետոյ, այլ եւս չպիտի դադրէ ընդհանրացնելէ անիկա, եւ ասոր հետեւանք պիտի ըլլայ մեծափարթամ հարստութիւնները ծայրատել, պղտիկցնել, խոնարհ խաւերուն միջոց տալ բարձրանալու եւ նիւթական ահաւորին տարբերութիւնները մասամբ մը շնչել երկրին ուլ եւ այլ դաւաճարեցնելու միջոց։

Ինչպէս կը տեսնուի, արմատականներուն ըրածը աննշան բան մը չէ։

ԳՈՒՇԱԿԸ

Երեւակայութեան վրայ խոր եւ տխուր ազդեցութիւն մը ըրած է այն օրուան յիշատակը։  
Պատիկ է, շատ պզտիկ, երբ օր մը մայրս, ձեռքս բռնած, փողոց հանեց։ Գիւղը կը բնակէինք։ Մոլուն երկայնք սկսանք քաշել։ Կապոյտ ջրերը հանդարտ հանդարտ կը սահէին, եւ վերը երկինքը արեւ կը փայլէր, իր վառ-տեղեւոյն անշուքութեամբ։

Նեղ փողոց մը մտանք, որուն երկու կողմը կը բարձրանային փողիկից ու կէս մը փած պատեր։ Միջօրին տաքութեան տակ օդուն մէջ մոխի նման կ'ըլլէր անոնց վրայէն։  
Պատի քայլերս կը ծանրանային եւ, յոգնած, մօրս ձեռքէն կը կախուէի, լալու չափ կարօտ աչքերով երբ անոր կը նայէի։

Ո՛ր կ'երթայինք։  
Չեմ գիտեր։  
Վերջապէս դիզին ներկուած տան մը առջեւ կանգ առինք։  
Հոն վերը մեղ կը սպասէին։  
Բազմոյցի մը վրայ նիւստ եւ սպիտակ երկայն մօրուքով մարդ մը նստած էր, եւ մենք ալ դէմ նստանք։  
Մայրս սկսաւ խօսիլ. շատ եւ կրկայն խօսեցաւ, յետոյ մարդը հին եւ քայքայուած սեւորակ մը ձեռքը առաւ եւ ետքը ձեռքս իրեն քաշելով անունին եւ մակախոսեցաւ առաջին տատերը հարցուց մօրս։ Ու սկսաւ տեսնել թեղթատել, յետոյ ձեռքս միշտ իրենին մէջ բռնած՝ երկինքը նայեցաւ, բան մը մըրմոցաւ եւ տեսարկին մէջ կարգացայ քաղաքը։

—Շատ դժբախտ պիտի ըլլայ։  
Եւ կարծեմ կը քնանայի, բայց յանկարծ մարդուն խորունկ ձայնէն արթնցայ եւ հատիկ հատիկ ականջիւ մէջ ինկան անոր տխուր խօսքերը։  
—Դժբախտ, ախոյե՛ս, վերջը շատ դէ՛ղ, կը ինչքը դարձեալ։  
Այդ մարդը գուշակ մըն էր եւ մօլորակներուն մէջ ամենուն անուան առաջին տատերը տեսնելով ապագան կը կարգար։

Տասնընից արեւ վերջը, ալ ամուսնացած եւ երկտասարդ կին մըն էի երբ դարձեալ գուշակի մը դիմեցինք։  
Ես չէի հաստատար, բայց ընտանիքս դիւ կը ստիպէին. ես կը ծագէի ու երիտասարդութեան բնական ապահովութեամբ կը ծածկէի անոնց վրայ։ Ի-

րաւ էր որ մասամբ մը մարդուն ըսածները կատարուած էին, բայց ես կը պնդէի թէ տխուր զուգահեյտութեամբ մը եղած էին այդ բաները։

Այս անգամ կին մըն էր որուն կ'երթայինք. անոր վրայ հրաշալի պատմութիւններ կ'ընէին. ո՛չ թէ ապագան կը զուշակէր ան, այլ կենաց մէջ հանդիպած արկածներուն պատմութիւնը կը բացատրէր յստակ անուններ տալով ուրով թշնամիները երեւան կ'ըլլէին։

Ինչպիսի ցած փողոցներէն իջանք, նեղ ու խորտուրտ ճամբաներէ անցնելով. նոյն օրն ալ ամառ էր եւ տաք արեւը դարձեալ մեր կոնակը կ'արշայէր։  
Շատ ու երկայն քայլերէն Գոլոմ-Բաշայի աղտոտ ճամբէն ու հոն հողա-կոշտի մը վրայ նորաշէն փայտէ խրճիթի մը դուռը դարկեց։

Դուռնէն վանդակներով դոց էր եւ դիմացի տանը շուքին տակ հանդարտ տեսք մը ունէր։

Դուռը բացուեցաւ եւ մենք նեղ քաւի մը մէջ մտանք ու երկայնահասակ չոր կին մը հրամայական ձեւով մը ստիպեց ոտքերնիս գետնին ձգուած հին գորգի կտորին վրայ մաքրել. յետոյ խորտու տախտակներով շինուած նեղ սանդուխտ մը վեր ելանք։ Մտած անհեղինկներու պատճառները կարմիր վարագոյրներ կախուած էին ու գործի վանդակին ծակերէն արեւուն լոյսը վարագոյրին կտաւին վրայ կըրկըր կը շարժէր եւ մինչեւ գետնին տախտակաւ մածին վրայ իջնալով կը սլալար. իսկ այդ սենեկին անկիւնը գետնին վրայ ձգուած անասունի մորթի մը վրայ նիւստ եւ զաւկահար կին մը պտուկած էր։

Ատ էր գուշակը։  
Ամենքս ալ բազմոցին վրայ դիւռ-ուեցանք ու հետաքրքրութեամբ անոր կը նայէինք։

Նոր մարդեր հինայով կարմրագոյն ներկուած էին, ու մերամոյն նման ճակտին վրայ տնկուած կը կենային։ Վերջերս տակը կապուեցած, թշնմը թոյլ կը կախուէին, իսկ ձեռքը կըրտու եւ ջղային ու ժով մը կուրծքին վրայ կը սլալար. ծուկը վեր կըկտած էր եւ կենիկ վրայ պտուկած շարունակ կը շարժէր միշտ երիտալով ու աննշան բաներ կ'արտասանէր։ Շրթներնրը սեւցած էին, կիսաբաց բերնէն սպիտակ ակունքներ ցոյց կուտար ու ձեռնակ փրփրոտ թուք մը այդ բերնին երկու կողմէն անընդհատ կը պղպէր։

Այդ դիւրը արդէն ինքնին սոսկալի էր. վարագոյրներուն կարմիր լոյսին մէջ թաթկուած, կինը սղոյ մը պէս կ'երեւնար նայողին։ Կը խոստովանիմ որ ես արդէն յուզուած էի, կոնկրէ վար մանր մանր խոցող մը կ'իջնար եւ կը զգայի ներսս անհիւսկիւն մը որ կարելի չէր բացատրել։

Վերջը դրանք մօտ մեզ ընդունող կնիւն անոր ծունկերուն քով նստաւ եւ ուժով մը երկու արմուկները իր ձեռքերուն մէջ սեղմեց. գուշակը այն միջոցին ցաւաղին մըմունջ մը հանեց կուրծքին խորքէն, հատուցեց, կոկորդին վրայի երակները ուռեցան, կարծես պիտի պալթէին, յետոյ ապակիի նման կանանչ աչքերը բացաւ որոնք սաստիկ կը փայլէին եւ անկեղծաբար ու հաստատուն նայուածքը չեղտակի դէպի պտտին տնկեց։

Ձիւքը բռնող կնիւն զայն նստեցուցած էր եւ կը շարունակէր հեռու խօսիլ. միօրինակ նայուածքը վրան յառած, հրամայական չեղտով մը կը խօսէր։

Իսկ գուշակը ցաւաղին մըմունջները կը շարունակէր. յանկարծ արողջ մարմնով ցնցուեցաւ ու փայտ կարեւցաւ եւ չիտակ, մեռելի նման, անշարժ անկեղծաբար պտուկած տեղը մնաց։

Բայց ընկերը չէր գաղթեր զանի զսպել իր զօրաւոր բազմակներուն տակ՝ ձգեց որ միջոց մը տապալակի, ետքը զԼ. Բլին գլխովը անտառն հանգարտուաւ իրեն վերադառնալու շրջաններուն քովի փրկուելու համար աւելի շատ սկսաւ վազել։ Բայց մը ըտպէ տեսած էր զարհուրեցիկ տեսարանը։ Այսքան բացաւ եւ ինքն իրեն, առանց կնոջը օգնութեանը ելաւ նստաւ ու զին ցոյց տալով իմ անունս մակնանունս յստակ կերպով արտասանեց։

Ամենքս ալ զարմացմամբ իրարու երես կը նայէինք։ Ետոյ ինքը սլաւոնացի գլխու եկած զօրախառնութիւնները Լոնց, բայց ընկերուէին խիստ նայուածքը անոր հանդիպելուն պէս, վերտիտ մարմինը սարսուռաց եւ աչքերը զոցեց։

— Ըսէ՛ նայիմ հիմա, ըսաւ, տիկինն զօրաղղութեանց պատճառ եղող անհերքեալ անունը։

Ան տղու պէս գլուխ ծռեց եւ, — Ձեմ կրնար, մրմնաց, հրաման չունիմ։

— Ես կ'ուզեմ որ ըսես, կրկնեց զարհուրեցիկ ընկերը աւելի խիստ ծայրու մը։ — Ձեմ կրնար, յարեց ան աչքերը պատին անկիւնով, կը վախճամ, չեմ կրնար։

— Ըսէ՛, կը պոռար ան՝ ձեռքերուն մէջ անոր արմուկները սեղմած, ըսէ՛։ Խոշոր արցունքի կաթիլներ սկսան զուշակին աչքերէն վազել, ու բեկեռելով, ամէնուն ալ, ամէն զին չըմպաւոր զննողուն անունները յստակ հնչեց, մասնաւոր յայտնելով անոց ըրած ամէն թշնամութիւնները։

Այսպէս ամբողջ անցեալս պատմեց, բայց ապագային վրայ չխօսեցաւ։ — Եստ պիտի տառապիս եւ ըսաւ միտաբան պիտի չհամարի, աւելցուց։ Եւ յորհած աչքերը զոցեց ու սկսաւ խորունկ քննարկ։

Այո՛, կը խոստովանի որ խնդրով ալ իր խնդիրը մտած էի, բայց հիմա զող մը ուսերս ի վար կ'իջնար եւ հոգիս տանջուած կարծես աշխարհ բոլորը կը փչէր։ Արեւելեայի պէս սայթաքելով անկէ դուրս ելայ։

Անկիւն ի վեր, ամբողջ կեանքիս վերջ միտ տիրեց այն դադարաւոր թէ զօրախառն ըլլալու համար ծնած եմ։

Օ՛հ, մի՛ գիտէր զուշակներուն, մի՛ հարցաւորէր ապագան, վասն զի խորհրդաւոր է ան եւ այդ տեսակ գաղտնիքները կը պարտին ամենէն երջանիկ վարկեանները։

ՏԵՎԻՆ ՄԱՐԻ ՍԿԱՆԱՆ

ԱՍԵՐԻԿՈՒԶՆԵՐԸ

Ինչպէս կը զուարճանան Ամերիկո-հիները։ Այս խնդրին քիչ մը ճշգրտորէն պատասխանելու համար, մէկ քանի օր ժամ առ ժամ հետեւեցայ ընկերութեան անոնցն ուղիով կրկնեցին մէկ քանի ժամանակին դարձածութեանը։ Ամենքն ալ զրեթէ շման եւ իրարու իրենց հոգի առողջութեամբ, բացօթեան կեանքի եւ մարզանքի անորոշակով, թէպէտ Ամերիկո-հիները այս մասին Անգլո-հիներէն եւ կը մնան։ Չուարճանալու այդ կերպով եւ բացատրէ թէ ինչու՞ այդ աշխարհիկ կրկնեց, փոխանակ քայքայ-

ուած ստամոքս մը, թարաւած գոյն մը, «հին ձեռնոցի» կերպարանք մը ուսնեալու, ինչպէս եւրոպայի մեծ քաղաքներու իրենց այնքան քայքայը, ընդհակառակը կը պահեն իրենց մարմին փայլը, իրենց շարժումներուն դիւրա-թեւութիւնը, իրենց կենսականութեան ոյժը։ Գիտեն ասիկա եւ ատով կը պարծենան։ «Ամերիկո-հի ըլլալու անոր համար հաճոյք կը զգամ որ, կ'ըսէր ինծի աւանդմէ մին, գիտեմ թէ քաջառողջ աղուոր ցեղի մը կը վերաբերեմ» կը յիշեմ նաեւ թէ ուրիշ կին մը, խօսելով ֆրանսացի գերասանուհիի մը մասին որ ամիս մը Նիւ-Եորք մնացած էր, ինչ արհամարհանքով կը նկարագրէր զաւանդակաւ։ «Այդ պարիկ կրնի՞ ծամած թուղթի դէմը զի՞նք»։ Բարեգոհներուն նկատմամբ այդ քննադատութիւնը բերններուն չեն ձգեր։ Երբորդ կին մը կ'ողբար իր բարեկամութիւններէն մին որ վերջերս ամուսնացած էր ծրանա-ցիի մը։ «Ա՛նքան կարող էր, այնքան զեղեցիկ գոյնով մը. եւ հիմակ նիւար ու տօգոյն է»։ Ու կը խնդան այդպիսի խօսքեր ըրած ատենին, իրենց կրկնելով խնդուքով որուն մէջ գտնուած պարկերը անասունութեանը մենք այնքան զօրաւոր եւ հասկնալի, իրենց ատարկաներու պէս մաքրուած ակա-նարկով։ Եւ նոյն իսկ երբոր ատմա-բոյժը ատենը վրային անցած է՝ նոյն դրած է ոսկի որ կը փայլի այ՛ չափ նոր փայլով մը որ ա՛լ պակասութեան մը երեւոյթի չունի։

Ուրեմն կէս օրէն երեք ժամ առաջ, մանկամարդ կինը ձիու վրայ է, նախաճաշած ըլլալով անտուան այն լե-ցուն կերակուրներէն մին որ Անկլո-Սլաւոնները կ'ընկալան ծախէ և, ուրուն մէջ ուժ կը ջարդեն որուն սպառ-ման համար։ Երբեք ժամ կ'արշաւէ ա-ղի օդին մէջ, կէս օրէն մէկ ժամ ա-ռաջ կը դառնայ, արարողաբար կը փոխէ եւ Գալիսիոն կ'երթայ ուր Բենէֆի մը-րոյժ մը տեղի կ'ունենայ։ Խաղաղ-նորուն շուրջը կ'ընկերու բազմութիւն մը խոնարած է։ Ամենքն ալ խորասուզուած են խոփին տեսարանին մէջ։ Իրենք ալ ֆի-զիկաւ ինքն-բնական դասերու քաջավարժ, կը հասկնան մարմնական խաղերը ուր որ հանդիպին անոնց։ Պահ մը, գնտալը նետող երիտասարդներէն մին ներկայի մը մաքրել կուտայ իր աղմուկ փոխել։ Այդ գոհնիկ գործողութեան ատեն մի-ջոցը կը գտնէ կեցողութեան արհաւիր շը-նոր՝ մը ունենալու որ կ'իմանամ ման-կամարդ աղջկան մը գոչելը։ «Ա՛ն, ինչ-պէս կ'ուզեմ որ չափ։ Ա՛նքան սիրուն տեսք ունի»։ Այս միտմտ աղաղակին մէջ կը տեսնուի Ամերիկո-հիներ խո-րին սքանչացումը տեսքին համար, այդ ֆիզիկական զեղեցիկութեան հա-մար, հիթաւտակաւ եղանակով նկատ-ուելով։ Այդ սքանչացումը այնքան ա-ռաջ կ'երթայ որ Միայն-Նախադիւրեան հոգեւոր մարմնամարդիկներէն մին, տեսարանէն յետոյ, իր խօսքին մէջ կը հաւաքէ լուսավոր ընկերութեան վե-րաբերող կրկնք, եւ հոն, իրանց մերկ, իր մարմինը վրայ կը խօսի անոնց, թշնամներուն մասին։ Այդ իրանք լու-սանկարը, որուն թնդերները նման են վատիկանի մէջ գտնուածին՝ որուն վրայ ձերարած Միքէլ-Անճելոն իր ձեռքերը կը պտտցնէր, ամէն խնամութե-ն

րուն մէջ կը գտնուի, եւ թէնի-սի հանդիսատես կ'ընկերու շատ ունի-ղայն իրենց պղտիկ արահին մէջ։ «Մարդիկ կան որ ասիկա սոսկալի կե-պով անպարկեշտ կը գտնեն»։ Կ'ըսէր ինծի այդ կրկնեցին մին՝ ցոյց տալով իր գաղափարներու անկախութեան այդ վաւերագիրը։ «Ես այդպէս չեմ գըտ-նէր... Ասիկա յունական բան մըն է, ուրիշ ոչինչ»։

Կէս օրը կէս ժամ կ'անցնէ։ Թէն-նիսի մրցումը աւարտած է այսօրուան համար։ Առտուան գեղանի ձիաւորը, որ այդ կորովի դիւրաթեւութեան խաղը դիտելով եւ գեղեցիկ տունկի մը պէս՝ օդը ծծելով հանգչեցաւ, Գալիսիոյն էլ կ'ընկեր զբոսանաւ կ'երթայ, հոն ճաշելու համար։ Ինչ կը վարէ կառքը իր ճաղակ ու ամուր պղտիկ ձեռքե-րով, յանդիմանէ, շուտափոյթ։

ԲՕԼ ՊՈՒՐԺԷ

ԿՆՔԵԼՈՒ ԿԱՏԱՆՈՒԹԻՒՆ

Հրէշային դէպք մը, զոր քահանայ մը ի գործ դրած է, ֆրանսական պղտիկ գիւղի մը, Մասէթէի մէջ, խորին յու-զում առաջ բերած է Ֆրանսայի մէջ։

Ֆրանսիոյ տարեկան ամենամեծ կին մը, Ֆրանսուազ Կոռլէ անուն, խիստ առաջացած յուրեան մէջ կը գտնուէր։ Առողջական խանգարում մը առաջ եկելէ իր վիճակին մէջ եւ կեանքը վտանգի ենթարկուած է։

Ֆրանսայի մը կանչուած է որպէս զի իր վիճակը վարկեաններուն ներկայ գտնուի։

Երբ քահանան կուգայ, ծնողքը, ուրեմն հիւանդին քովն էին, կ'ըսէին։

— Եստ ուշ հասաք, մեռաւ արդէն։ Ֆրանսան որ Հաղորդութիւնը ընթաց էր, անմիջապէս կը հարցնէ։

— Տղան ի՛նչ եղաւ։

— Տղան, կը պատասխանէ ծնողքը շուտաւ, զեռ չէր ծնած։

— Սակայն պէտք է որ անպատճառ միջոցով, կը գոչէ քահանան, ես հիմա պէտք եղած գործողութիւնը կ'ընեմ։

Ծնողքը չէին գիտեր թէ ի՛նչ ըսել կ'ուզէր։ Ֆրանսան բացատրեց թէ կը-նոյն արգանքը պիտի բանար աղան ան-նիւր համար։

Ծնողքը՝ զոգնաբար չեն ուզեր ներ-կայ գտնուիլ այդ գործողութեան։ Ֆրանսան դանակ մը կ'ուզէ, կնոյ ամու-սինը դանակը կուտայ եւ դուրս կ'ելլէ։

Պատու հիւանդագին մը ներկայու-թեամբ քահանան կը սկսի օդփոխի գոր-ծողութիւնը, եւ անոր անմիջապէս կը մկրտէ։ Գործը լինելուէ ետքը ջուր կ'ուզէ, ձեռքերը կը լուայ եւ կը մեկնի։ Պատուը կը հարցնէ թէ ո՞ր պէտք է գնել աղան։

— Իր եղած անղը գրէք, կ'ըսէ քա-հանան հանգարտութեամբ։

Այդ դաժան քահանային մեկնելու վայրէջքին ըմբիւ մը զոր ընտանիքը կանչած էր, նոր կը մտնէ։

Իր ապշուածութիւնը մեծ եղաւ տեսնե-լով աչքին առջեւ պարզուած տեսա-ւորած ստանդարտ մէջ կը հանդէպ եւ ըրով մնած աղան։

Բիշկը անմիջապէս օտարականութեան իմաց կուտայ։ Հիմա քննութիւն բաց-ուած է։

Բիշկը համոզուած է թէ խեղճ կի-նը մեռած էր գործողութեան միջոցին, ի՞նչ կարելի էր որ մարած վիճակի մը մէջ եղած ըլլար եւ մեռած կարծուէր, ինչպէս շատ ատեն կը պատահէր, բայց կրնար նորէն խեղճ զուր զալ։

Արտաքին լուրեր

ՉԻՆԱՍՏԱՆ

Պերլինէն Թայվան քաղաքէ հեռա-վոր մը կը հաստատէ այդ թերթին Բե-զըրպուրկէն ընդունած ուրիշ մէկ հե-ռագիրը որուն նայելով Չինաստան գերման եւ անգլիացի սենտիքայի մը հետ կը բանակցի փոխադրութիւն մը Ը-նելու համար։ Թուրքիոյ կրթական նա-խարարը այս փոխադրութեան համար առաջարկներ ըրած է Բարիզ, բայց նը-կատողութեան առեւելով ֆրանսական հրապարակին արդի կացութիւնը՝ ասանկ ձեռնարկ մը անկարելի դատուած է։

ՄԻԱՑԵԱԼ-ՆԱԶԱԳԻՆԵՐ

Ամերիկեան Միութեան ամենէն կա-րեւոր եւ յատկաբնական նախադիւ-րէն մէկը, Մասաչուսէց, այս օրերս շատ նոր քաղաքական փորձ մը կ'ընէ։ Այս տարուան յունիս մէկ օրէնքին համեմատ քաղաքացիները իրենք են որ քուէքնին պիտի որոշեն կարգ մը խնդ-րիչներ։ Հիմա օրուան խնդիրն այն է թէ «կրկնուած պէ՞տք է իրաւունք տալ խաղաղական ընդարձակութեան իրենց քուէքնով մասնակցելու»։ Վճիռը ժողո-ւրդային քուէքնով պիտի տրուի։ ամէն անգործ որ քուէ տալու իրաւունք ու-նին, այսինքն բոլոր կարգաւ գրել դիտ-րուած չափահասները, առանց սեռի խտ-րութեան հրաւիրուեցան իրենց «այո» կամ «ոչ» ըսել այս հարցումին։

Երբի մարզերուն եւ կրկնուած քուէ-ները առանձին տառնալի տարրեր քուէտուրութիւն մէջ պիտի դրուին եւ զատ զատ պիտի համարուին, որպէս զի երկու սեռին այս խնդրին վրայ կար-ծիքները իմացուին։

Մասաչուսէցի կնոջական շարժու-մին գլուխը կը գտնուին երկու յանձնա-ժողով, մէկը երբի մարզերէ եւ միւսը կրկնեց ընդհանրացած, իւրաքանչիւրը 28 անդամէ։ Եստ մը կարեւոր անձին կը մասնակցին այս յանձնաժողովներուն։

ՅԻՍԱՆՍԱ

Ֆարմայի մէջ ապակեղէնի գործա-ւորները վերջապէս իրենք ալ գործա-րան մը պիտի հիմեն։ Միտիքանե-րու եւ գործակալական ընկերութիւններուն ընդհանուր ժողով մը գումարարութիւնով հետեւեալ որոշումներ տրուեցան։ «Ամերիկո-հի ընկերութիւն մը պիտի կազ-մուի, 99 տարուան պայմանագրով։ Գրաւարկութիւն 500,000 Ֆրանք պիտի ըլլայ, 5,000 բաժնի վրայ, ամէն մէկը 100 Ֆրանք»։ Իւրաքանչիւր բաժնե-կնէրով մէկ ձայնի իրաւունք պիտի տայ։ Ո՛չ մէկ բաժնետէր 10 ձայնէն աւելի պիտի կրնայ ունենալ։

Վարչական խորհուրդը պիտի բաղ-կանայ 9 անդամէ։ ասորի նստի եկած օրերուն համար փոխարինութիւն պի-տի ստանան։

Գործաւորներուն շարժական

ները վճարուելէ, եւ 20% պահու-մը պիտի լինայ, մնացած շահուն 40% պիտի յատկացուի անորոշութեան րեւու անուակին, եւ 60% քաժնետէր-րուն պիտի տրուի։

— Ֆրանսիոյ տարի առաջ Ֆրան-սայի մէջ պետութիւն վճարուած 410,000 պաշտօնեայ կար եւ ասոնց արուած ամսականներուն դուրսը կը հասնէր 517,256,000 Ֆրանքի։ Ասոնց վրայ աւելցնելով հանգստեան թոշակները, ծախքը կը հասնի 580 միլիոնի։

Ֆրանս տարիէ ի վեր այս պաշտո-նեաներուն վրայ աւելցած է 132,000 հատ եւ ասոնց համար ալ 181,846,000 Ֆրանք նոր ծախք մը աւելցած է։

Եթէ ասոնց վրայ բարդեցը պե-տութիւնէն ամսական ստացող 8700 գործակաւարները եւ դիւղախումբերը 130000 գործակաւարները եւ 83000 ան-որոնց պետութիւնը ամսական վճարու-կ'ընէ, սա եղբակացութեան կը հա-նին որ Ֆրանսայի մէջ հասարակ-թեան քսակէն ապրող 6,317,000 մը կայ։ Այս թիւը կը հաւասարի Ֆրան-սայի գործօն բանակի թիւին։

ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Բարիզ, 28 նոյեմբեր  
Բանամայի գործին մէջ Արթիւր մեղսակիցը եղող Արթիւր այս ատու-ձերբակալուեցաւ։ Անոր բնակարանը կատարած խուզարկութեան մը միջ-ջին պտուած էր բռնակը այն չէրորո-հորձ տրուած էին նախորդ երեւոյթ-խանական ժողովին անդամներուն։

— Նախարարութիւնը որոշեց Մատ-կազարը կցել զաղթային նախարարու-թեան։ Նախարարներու ժողովը նախ-րար պիտի նշանակէ Ֆրանսայի ներ-կայացուցիչը Մատիկազարի մէջ. իւ-ր շանակուող պաշտօնատարը անմիջապէ-պ պիտի մեկնի։

— Այլեքանար Տիւմա Որդիին կը-տակը բացուեցաւ։ Կը յանձնարարէ իր յուզարկաւորութիւնը շատ պարզօր-կաւարկէ։ Նախարարութիւնը որոշեց որ յուզարկաւորութիւնը Պետութեան ծախքով ըլլայ։

— Երես խոխանական ժողովը եւ կա-ռավարութիւնը անխնայ եղանակով իրենց առաջ կը տանին զմիտացողք վիճաբանութիւնը։ Այսօր ներքին կ-մասցոյցէն 61 յօդուած քուէարկուե-ցաւ։ Գաղանի գումարին համար խնդ-րուած վարկը որ ամէն տարի բաժ-վիճաբանութեանց տեղի կուտայ, նմա-նապէս քուէարկուեցաւ 200,000 Ֆրան-քի զեղծով մը, որուն կառավարու-թիւնն ալ հաճութիւնը տուաւ։

Հոգի, 28 նոյեմբեր  
Ներսիսիանական ժողովին մէջ նա-խարարապետ Պ. Բրիսի այսօր յայտա-բարութիւններ ըրաւ Իտալիոյ արտա-քին եւ ներքին քաղաքականութեան վրայ։ Յետոյ արտաքին գործերու նա-խարար Պ. Պլան խօսեցաւ Իտալիոյ ար-տաքին յարաբերութեանց մասին։

Նախարարներու ապառնիչ լեզու-լաւ տպաւորութիւն առաջ բերաւ։

Իրենեւ, 28 նոյեմբեր  
Նախընթաց օր երեսփոխանական ժո-ղովին նիստը շատ փոթորկալից եղաւ։ Կառավարութիւնը արտօնութիւն ինք-

ԹԵՐԹՈՒՆ «ՀԱՅԻՆԵՆԻՔ»Ի (37)

ԳՐԱՎԻԼԷ ՏՐ ՄԱՐԹԵՐԷՆ

ՏԻՏԱՆԻ ԳԱՂՏՆԻՔԸ

ԳԻՇԵՐԸ

— Իրենի բարեկամ, ըսաւ Մոթի-րոն, երբ մեր ընկերութեան ընդհա-նուր քարոզաւոր ըլլաք, ստանիկ գի-շերները շատ պիտի անցնէք։ Կէտք է որ վարժուիք...

— Ինչու՞ համար, հարցուց երիտա-սարդը. չեմ կարծիր որ վարչական խորհուրդին նիստերը կէս գիշերէն ետ-քը տեղի պիտի ունենան ճաշարանե-րու մէջ...

— Անշուշտ ոչ, բայց այն ճարտա-բանութեան ընկերութեան մէջ, ուր պիտի մտնէք, մեծ գործերը շատ ան-գամ կ'երակուրի տանի կը կարգադրե-ին... — Պէտք է ասոր զարմանալ։ Պարսպին հրապարակը ձեր առաջա-

րանէն շատ հեռու է... Ամէն տեղի բարեբեր նոյնը չեն...

Ամենքն ալ սեղանէն ելան եւ Պ. տը Մոթիլիլը հաշիւը կը վճարէր, մինչ-դեռ ծառաներէն մէկը կ'երթար արթն-ցնել իրենց նստարանին վրայ քնացող կառավարներն այն կարեւորուն, որոնք ամէն գիշեր, ամէն օրի կը սպասեն մեծ ճաշարաններու բոլորաբեր։

Իրարու ձեռք սեղմեցին եւ Անտրէ-մուս այն խորհուրդ կառուցին մին, որոնք գիշերուան սպասի սահմանուած են եւ զոր անկարելի է գտնել Բարիզի մէջ՝ արեւը ծագելուն պէս։

Կառավարը ձին պիտի ըլլէր, բայց Մոթիլիլը հրամայեց որ սպասէ եւ զոր-նակին մտնելու իրենց արտօնութիւնը ը-սաւ։

— Պ. Վերտիէ այս ատու պիտի գայ, անանի չէ՞։

— Այո՛...

— Գիտե՞ք ժամը քանիին...

— Միայն սա գիտեմ որ կէս օրէն ատու պիտի գայ... հաւանականաբար ժամը անոնցն էլ ինչ ատեն երկու... Ինչ-չու՞ հարցուցին...

— Վասն զի կ'ուզեմ ժամ առաջ լը-մննել իրեն հետ այն գործը, որու

համար այսչափ ժամանակէ ի վեր ա-տարձաբան կուգամ, եւ կը փոխադրիմ եկած ատենը հոն գտնուիլ...

— Ուրիշ պարագայի մէջ այդ բոնը կարելի էր, բայց այսօր անշուշտ հանդ-չելու պէտք ունիք եւ ուշ պիտի ել-լէք...

— Ե՛ս... ամենեւին... — Ո՛հ, ես գիշերային կեանքի վարժուած եմ... Հիմա կ'երթամ լոգանք մը կ'առնեմ, ժամ մը կը քնանամ, նստակներս կը կար-գամ, կը նստածաշուիմ եւ ատարձաբան կուգեմ... Եթէ Պ. Վերտիէ ինչ ա-ռաջ գայ, այցելութիւնս իմացուցէ իրեն, կ'աղաչեմ, եւ խոսքեցէ որ հաճի ինծի սպասել...

— Ատան եղէ՛ք... ձեր յանձնա-րարութիւնը պիտի փառարեմ... Յու-ստիւթիւն, պարոն Մոթիլիլ...

— Յուստիւթիւն, սիրելիս Պ. տը Վերտիէ...

Մոթիլիլը բաժնուեցաւ եւ Անտրէ-մուս ատարձաբ

ած ժամանակ նաւակի մը զարնուե-  
աւ ու վերջէ զայն : Ետնական մէջ  
րկու հոգի կը դսնուէր որոնք աղա-  
ւելցան :

— Բազմանութեւն . Ուրբաթ օր , Լա-  
ւլի-Չէշմէ թաղին մէջ , Հայ կիկ մը  
րեք աղիկ մէկէն ծնւոր է : Մայրը ու  
որածիկները առողջ են :

August 16, 1946

|                                       |     |     |
|---------------------------------------|-----|-----|
| <b>ԱՐԴԵՆՈՒՂԹ</b>                      |     |     |
| Գոնակի — Բացուեցաւ . . . ՊՄ.          | 722 | 10  |
| Գոնուեցաւ . . .                       | 21  | 37  |
| <b>Երկարակի — Բացուեցաւ . . . ֆր.</b> |     |     |
| Գոնուեցաւ . . .                       | 17  | 7   |
|                                       | 108 |     |
| <b>Էմի — Բացուեցաւ . . . Օ. Ո.</b>    |     | —   |
| Գոնուեցաւ . . .                       |     |     |
| Ստիր. քր Շի. է քր վայ Ա. Ո.           | 5   |     |
| Իրեխ ժեներալ Օ. Ո.                    | 40  |     |
| Ժամկէյ, բամբասում . . .               | 9   |     |
| Օսմ. Ապստոլ. Հնդկ. . .                | 5   | 95  |
| Սիլվանթ A . . .                       | 2   | 15  |
| B . . .                               | 1   | 95  |
| Թեմայէի . . . . . Ա. Ո.               | 3   |     |
| Ժամանակալ . . . . . ֆր.               | 50  |     |
| <hr/>                                 |     |     |
| <b>ՀԵԹԱՅԻ ՓՈՆԱՆԱԿԱՆԻՆՈՒ</b>           |     |     |
| Լոնտոնի վրայ 3 ամիս . . . . .         | 140 | 50  |
| Բարեգի 3 . . . . .                    | 22  | 87½ |
| <hr/>                                 |     |     |
| <b>ՌԵՎԵՆՑ ԶԱՆԿԱՆՈՒ</b>                |     |     |

|                 |        |                  |        |
|-----------------|--------|------------------|--------|
| Դէնտրիէ . . . . | 108 20 | Անգլ. ոսկի . . . | 110 05 |
| Դէնտրիէ . . . . | 102    | Տրիֆիդ . . . .   | 54 10  |

Նոյեմբեր 5 եւ դեղեցիկ ու տաք օ-  
ղը կը շարունակէ տակաւին . արդէն  
այս տարի ձմեռ չպիտի ընէ : Մարդ կը  
փորձի իր այգիին հաւատարմ, բայց աշ-  
խարհ վերջին դուռանդեղեղուն միջ հաւա-  
տար : Մեր բաղին կէտիտուն յատուկ  
լանկարծանակ վտօնաւթեամբ, մէկէկ  
մէկ դուռը, խոտաւթիւնը, մինչեւ  
մարդուն ոսկորները թրվանքող անձնուր  
ստիւն սեւան . այն ատեն վաշ-  
տաքի որ

Հագուստներ չեն պատրաստած . առաջին  
հարկերը լավատ օղորդակիր

որ պիտէն անոնց եւ անորոց ընտանիքները Երուսաղէմէն Եւրոպայի մասերը տեղափոխելու համար անհրաժեշտ էր իրենց համար անհրաժեշտ բոլոր ծախսերը կրօնական կ'ուզէին տալը հաղորդատ մը ունենալ, բայց դերձակը ժամանակը կ'ուզէ եւ առհասարակ որ վարժութեան հաճութիւնը վրայ զգուշացնէր իրեն իր տալիս, ընդամենը ապագային մնար պարտաւորուած ծախսը տեսնելու համար։ Ասոր համար Կաթաթմախի ամենէն ծանօթ տառերէն մէկը, Թիբրիսի տունը, օգտակար նորութիւն մը մտցուց իր հաստատութեան մէջ, այն է մանուստ Ժիւլը մը, որ գիտողները դերձակի մը դիմաւոր ծախսը պիտի ըլլային։ Այս նորատեսակ նախկին վաճառատան կցուցեցան մասնաւոր օրացիկ հարգարարութեամբ նոր օրանշին, եւ ասկից ետքը Թիբրիսի Տան մէջ կարելի պիտի ըլլար զանախ ամանավալելու զգուշացնելու, ինչանց համար պարտաւորուած ամեն հաճեցեցեցի նորութիւններ, ինչպէս նաեւ արդարաբար զերաբերեալ ամեն բան, ինչպէս նաեւ վերահսկողն, գուշակայ, ինչպստ եւայլն։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՁ.

Ա շ ռ

Շերամարութեան վարժարանի յառաջելիս տարեկանին թացութիւնը պիտի ունենայ 1896 ապրիլ 1/13 տեղեք-շարքի օր։ Ուստի սոյն վարժարանին ընթացքին հետեւիլ ուղղորդուան իր ծախսերուն որ մինչեւ այն տունը խնայարարիկ մատուցանելու են վարժարանին Տնօրէնութեան, եւ թացման օրը Պրուսա գտնուելու են, ինչպէս երկրորդ տարուան աշակերտներին ալ։

1-16

ԲՆԻՔ. ՏԵՐԵՆԻՆԻՆԵՒՆ :

շնաք ընեցու՝ որպէս զի ասէս ասէցան  
հեռացանմ իրմէ . . . Սեղաճ աղջկեք, հա-  
կառակ զլինքը չըմպաստող ծմծ հարս-  
տութեան, շատ երջանիկ չէ . . . Իրաւե-  
է որ բանի մը կարօտ չէ, բայց իր ծըշ-  
մարիտ հարլը, Պ. Վէրաիէ, չէ սիրե-  
ղայն այնպէս, ինչպէս որ արծառի է  
սիրուեցու անանկ հրեշտակ մը . . . Եւ-  
նա, պարոն Անտրէ, ներեցէջ որ ամէն  
բան ըսեմ ձեզ, իր ապագային համար  
երջանկութիւն մը ետառած էի . . . Ձեզ  
երկրորդաբար, աշխատասէր, ուղղորդ-  
քաջատող կը տեսնէի . . . մէկ խօսքով  
ձեզ ուղղւ զարդս էիք . . . կ'աղաչեմ  
անոր մի՛ նեղանաք . կը կարծէի որ օ-  
րիորդ Լիւսին կը սիրէք խնթի պէս  
բայց յայտնի չէք ընեի . . . եւ խնթի  
րենց կ'ըսէի. «Պ. Անտրէ անոր արծան-  
է . . . անկէ սիրուելու արծանի է, եւ  
ամենաարարին Աստուած, հակառակ բո-  
լոր արգելքներուն, անշուշտ այս եւ-  
կու կատարեալ է անկեղծ իրարու պիտո-  
միացին : » — Ի՛նչ մը առաջ երբ տեսա-  
նոր ամբողջ գիշերը գուրը անցընել  
ետքը՝ առտուն հոս կը վերագահանաք  
եքազս ցնդեցաւ եւ սիրտս խորտակ-  
ցաւ . . .

(Շարաւադաւելի)

[illegible]